

EEN WETSONTWERP TOT WEDERINVOERING VAN OCTROOIEN IN NEDERLAND.

Men kan aan de Vereeniging van Voorstanders eener Nederlandsche Octrooiwet geluk wenschen. Gelijk mijn lezers wellicht weten, heeft deze Vereeniging sedert een vijftal jaren eene proeve vervaardigd van een Wetsontwerp op de Octrooien voor uitvindingen. Dat ontwerp is besproken op het Congres der Nederlandsche Maatschappij tot bevordering van Nijverheid, in 1890 te Leeuwarden gehouden. Er is menigmaal over geschreven. En thans heeft ook de Regeering het Ontwerp met zorgvuldigheid doen bestudeeren. Als vrucht van deze studie zag in Juni jl. een Nota over Octrooien het licht, met wetsontwerp en toelichting.

Geen wetsontwerp is hier bedoeld in den parlementairen zin van het woord. Van indiening eens ontwerps aan de Tweede Kamer onzer Staten-Generaal is voorloopig nog geen sprake. De Nota draagt van niemand de handteekening. Zij is klaarblijkelijk de uitkomst van een studie van ambtenaren aan het Departement van Waterstaat, Handel en Nijverheid, en schijnt aan tal van belangstellenden, ook langs officieelen weg aan de Kamers van Koophandel, toegezonden te zijn opdat men zijn oordeel er over zou kunnen uitspreken en opdat de Regeering, mocht zij eens besluiten tot de indiening van een ontwerp van wet, met de gemaakte opmerkingen haar voordeel zou kunnen doen.

Ook ik had de eer met de toezending der Nota te

worden bedacht. Ware het niet ondankbaar van mij, indien ik haar bloot voor kennisgeving aannam? Bovendien: het opstel, hetwelk ik over de Wederinvoering van Octrooien in Nederland schreef in dit tijdschrift (Juni 1890), blijkt zeer de aandacht getrokken te hebben van de geachte stellers der Nota. Dat opstel betrof juist de bovengenoemde Proeve van Ontwerp der Vereeniging van voorstanders. Hoezeer voorstander van octrooien in beginsel, mocht ik niet verhelen dat aan de Proeve nog vele gebreken aankleefden. Thans gevoel ik mij opgewekt om de vraag te behandelen: in hoeverre de stellers van dit nieuwe ontwerp er in geslaagd zijn om de belangrijkste moeilijkheden, welke bij het maken eener goede Octrooiwet voor Nederland in den weg staan, te overwinnen.

Want dit laatste is inderdaad de hoofdvraag.

In haar schuilt de reden van het verzet, dat octrooien hebben moeten ondervinden.

Menigeen zal misschien vragen of Nederland octrooien van uitvinding noodig heeft, ook al werden deze verleend naar eene wet, zoo scherpzinnig en zoo vaardig in het ontzeilen der practische bezwaren als men maar wil?

Te dezen opzichte staat men, naar mij voorkomt, op het terrein van de theorie en van de gissingen. Onze nijverheid verheugt zich thans in de vrijheid van alles te kunnen namaken en navolgen wat zij wil. De uitvinders, zoowel de Nederlandsche als de buitenlandsche, staan op ons grondgebied bloot aan een soort van vrijbuitery. In hoever deze vrijbuitery — gelijk ik reeds in 1890 schreef — ons zelven benadeelt, namelijk onze technologen, en onze reputatie in den wedstrijd der volken om technischen vooruitgang, laat zich moeilijk bepalen. Heeft het buitenland er soms nadeel van? Ik geloof het niet. Want onze Nederlandsche markt staat voor de vreemdelingen geheel open, terwijl onze namaak in het buitenland, als in strijd met de daar verleende octrooien, kan worden geweerd. Dat er in Nederland

zelf door den buitenlandschen fabrikant niet kan worden geconcurrereerd met de Nederlandsche industrieelen, die zijn fabricaat namaken, kan ik evenmin zoo grif aannemen. Ik meen mijne industrie-uitoefenende landgenooten niet te beleedigen, wanneer ik het als mijne overtuiging uitspreek dat de mededinging uit het buitenland, ondanks hun recht van vrijen namaak en ondanks hun vrijheid om het geld, dat anders voor octrooi moet worden betaald, te sparen, toch nog zeer hevig is. Het is mij eigenlijk niet duidelijk of de andere Europesche Staten belang hebben bij invoering van octrooiwetgeving in Nederland. De octrooien op ons grondgebied zouden door de vreemdelingen evenmin om niet verkregen worden als door onze landgenooten. Rusten eventueele buitenlandsche klachten, — zoo zij bestaan, — niet meer op theorie dan op feiten?

Met de vraag nu of eene Octrooiwet in Nederland wenschelijk is, laat de Nota der Regeering zich terecht niet in. Vóór alles toch moet men trachten een wet te ontwerpen, die de groote bezwaren zooveel mogelijk vermijdt, en eerst dan kan die vraag aan de orde komen. Zoogenaamde principieele tegenstanders toch van den Industrieelen Eigendom zijn er nagenoeg geene.

In de volgende opmerkingen zal ik trachten een overzicht te geven van de regeling, die in de Nota aan de moeielijkste en gewichtigste punten van het onderwerp is ten deel gevallen.

Het eerste punt betreft den Omvang van het Recht, dat door het octrooi aan den uitvinder zal zijn gewaarborgd. Art. 4 van het Wetsontwerp luidt:

«Zonder vergunning van den houder van het octrooi
«mag niemand beroepsmatig datgene waarvoor octrooi
«verleend is, vervaardigen of in den hande
«brengen, met uitzondering van hem, die ten tijde
«der aanvraag van het octrooi de uitvinding reeds hier

«te lande heeft toegepast of de daartoe noodige maatregelen getroffen heeft.

«Deze blijft bevoegd de uitvinding toe te passen.

«Deze bevoegdheid kan slechts met het bedrijf aan anderen worden overgedragen.»

En in verband hiermede staat art. 28, bepalende:

«Hij, die opzettelijk de bepaling van art. 4 overtreedt of geoctrooieerde zaken, wetende dat zij nagemaakt zijn, gebruikt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vijf maanden, of geldboete van ten hoogste duizend gulden.

«Art. 337, 2^e lid, art. 338, art. 339, 1^e lid, van het Wetboek van Strafrecht zijn op dit misdrijf toepasselijk.»

Deze laatste artikelen namelijk bepalen eenige nadere bijzonderheden omtrent de straffen. Art. 337, 2^e lid van het Wetboek van Strafrecht luidt: «Indien tijdens het plegen van het misdrijf nog geen vijf jaren zijn verlopen sedert eene vroegere veroordeeling van den schuldige wegens gelijk misdrijf onherroepelijk is geworden, kan gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden worden opgelegd.» Art. 338 verklaart toepasselijk eene andere bepaling uit het Wetboek over de niet-vervolgbaarheid des misdrijs indien het door den eenen echtgenoot jegens den ander is gepleegd, en over de klaagbaarheid bij misdrijf tusschen bloedverwanten in zekeren graad. Art. 339 eindelijk, 1^e lid, geeft den rechter de bevoegdheid de openbaarmaking zijner uitspraak te gelasten en den schuldige te ontzetten van de uitoefening van het beroep, waarin hij het misdrijf begaan heeft.

Bij dit stel van bepalingen moeten wij nu nog voegen art. 29: «Hij, die tengevolge van grove nalatigheid in «strijd handelt met de bepaling van art. 4 of geoctrooieerde zaken, welke nagemaakt zijn, des bewust of «tengevolge van grove nalatigheid onbewust, gebruikt, «is tegenover den houder van het octrooi tot schadevergoeding verplicht.»

Alzoo: strafbaar zullen zijn zij, die beroepmatig het namaaksel ¹⁾ vervaardigen en zij die dezen beroepmatig in den handel brengen, wetende dat zij met namaak te doen hebben. Tot schadevergoeding daarentegen zijn zij gehouden, die dit een of ander doen in grove nalatigheid, of die het namaaksel bewust of in grove nalatigheid gebruiken.

Om te doen gevoelen, welke praktische beteekenis deze bepalingen bezitten, moet ik een paar feiten op den voorgrond stellen.

Nederland is een klein land, van nature voor industrie veel minder dan voor landbouw geschikt. Onze invoerhandel bestaat dan ook voor een belangrijk deel uit allerlei voorwerpen van industrieelen aard, welke in het buitenland goedkooper kunnen worden vervaardigd, hetzij wegens de technische voordeelen, die in het buitenland te vinden zijn, hetzij omdat in onze kleine Nederlandsche markt de productie van een aantal voorwerpen niet op genoeg ruime schaal kan worden gedreven om winstgevend te zijn. Dien invoerhandel nu houd ik voor een nationaal belang, waarvan het gewicht moeielijk kan worden overschat. Deze handel is de bron van bestaan voor talloze winkeliers, commissiehuizen, agenturen enz. in onze steden: hij geeft aan de consumenten de gelegenheid om zoo goedkoop mogelijk het beste te bekomen, dat in het buitenland wordt voortgebracht. Werd mij de keus opgelegd tusschen het belang der handeldrijvenden en der consumenten eenerzijds en het belang der technologen (uitvinders) anderzijds, ik zou zeer stellig het eerste het zwaarst doen wegen.

De Nota der Regeering verklaart zulks ook te doen. Zij zegt (bl. 7) dat de moeielijkheid der bepaling van

¹⁾ Het wetsontwerp duidt voortdurend het namaaksel aan met de woorden: „nagemaakt voorwerp”. Is dit wel juist? Het nagemaakt voorwerp is, volgens onze taal, het origineel.

den omvang van het octrooi niet met recht als een bezwaar tegen een wetgeving op de octrooien worden aangemerkt, wanneer streng wordt vastgehouden aan het beginsel, dat indien er strijd bestaat tusschen het belang van octrooigerechtigden en dat van het vrije verkeer, het laatste het zwaarste moet wegen.

Passen wij nu echter de zoo even medegedeelde bepalingen toe, dan rijst bij mij de ernstige twijfel of zij de belangen van het vrije verkeer niet aan die der octrooihouders hebben opgeofferd.

Die bepalingen toch gaan niet alleen het namaken tegen, doch ook het in den handel brengen en het gebruik ¹⁾).

Stellen wij een voorbeeld.

Een Nederlandsch fabrikant van velocipèdes ontdekt, dat in het buitenland eene uitvinding is gedaan op zijn gebied. De buitenlander meent redenen te hebben om in Nederland geen octrooi aan te vragen. Doch onze Nederlander vraagt in Den Haag een octrooi aan, de uitvinding voorstellende als de zijne. Nu zullen de velocipèdes uit het buitenland, aan welke die uitvinding is aangebracht, al zijn zij van een veel beter materiaal dan de Nederlandsche, in Nederland niet mogen worden in

¹⁾ Wat moet men onder het in den handel brengen verstaan? Bij gebreke van eene definitie in het wetsontwerp, zou ik meenen dat het zou moeten worden omschreven als de levering aan den eersten koper in Nederland, die het doel heeft de zaak weder te verkoopen. De volgende koopers en verkoopers zijn wel handelaars, doch kunnen m. i. niet gezegd worden de zaak in den handel te hebben gebracht. Verkoopt de namaker de zaak rechtstreeks aan den consument, is zij dan door hem in den handel gebracht? Mij dunkt neen. Is de buitenlandsche importeur de persoon, die de zaak in Nederland in den handel brengt? Of is het de eerste ontvanger alhier, die de zaak als voorwerp van handel weder wil afleveren?

Zie hier eenige vragen, die bij mij oprijzen, en welke ik niet gaarne allen stellig in dezen of genen zin zou durven beantwoorden.

den handel gebracht, noch door de sportliefhebbers mogen worden bereden (gebruikt). Dat deze laatste, bij het gebruik, geacht moeten worden te plegen grove nalatigheid, daarvoor kan de octrooihouder zorgen door hun de onrechtmatigheid van het gebruik te doen weten.

Worden thans handelaars en consumenten niet de dupes van den Nederlandschen namaker, wiens handigheid bestaat niet in het doen, maar in het zich meester maken van een uitvinding?

Of vergis ik mij?

Reeds in de Economist van 1890 (bl. 416) wees ik er op, dat zoodra men het octrooirecht verder uitbreidt dan enkel tegen de namaker, de bemoeielijking van den invoer en van het gebruik in de hand zou werken dat Nederlandsche industrieelen door middel van octrooien alhier den namaak van buitenlandsche uitvindingen zouden monopoliseeren. Tevens wees ik er op, dat zoodanig octrooirecht ook hierom te ver gaat, omdat zij die bij vrijheid van invoer der namaak in het buitenland vreezen, het recht hebben om dààr octrooi te nemen. Bestaan tegen dit laatste bezwaren omdat b.v. de buitenlandsche octrooien te duur zijn, dan is dit zeer te betreuren voor den Nederlandschen geoctroieerde, doch de vraag blijft of men te zijnen behoeve de consumenten moet berooven van hun recht om te koopen en te gebruiken wat in het buitenland is voortgebracht. Er kunnen voor buitenlandsche uitvinders even gegronde bezwaren zijn om in Nederland octrooi aan te vragen.

Het ontwerp zorgt alleen hiervoor, dat het octrooi geen recht ontneme van hem, die reeds hier te lande, ten tijde der aanvraag van het octrooi, de uitvinding heeft toegepast of de daartoe noodige maatregelen getroffen heeft. Buitenlanders zullen volgens de bij de wet van 1864 goedgekeurde internationale overeenkomst gedurende zes maanden een recht van prioriteit bezitten

voor octrooi alhier. Maar ontnemt het octrooi geen recht aan den buitenlander en den inlandschen handelaar, geen recht aan den inlandschen consument? Ik meen dat er reden is om te herhalen, wat ik vroeger schreef: «Allerlei voorwerpen van huiselijk gebruik, van «dagelijksch nut, hebben wij uit het buitenland. En men «zegge dan ook niet, dat een winkelier die hierin handel «drijft, zich tegen het verleenen van octrooi in Nederland kan verzetten op grond dat het eene uitvinding «betreft, die niet nieuw is, immers reeds in het buitenland wordt toegepast. Men kan van hem niet redelijker- «wijze vergen, dat hij dagelijksch zijn aandacht wijde «aan de publicatie van aanvragen om octrooi, alleen om «te zien of deze geen zaken betreffen, waarin hij pleegt «handel te drijven of waarin hij zou kunnen gaan handel «drijven, en om zich dan te wagen aan het moeilijke «en kostbare bewijs, dat die zaken reeds ergens in het «buitenland worden vervaardigd. Op het oogenblik der «aanvraag is dikwijls zijn commercieel belang ook niet «groot genoeg om zich de moeite van dit bewijs te «getroosten. Het gevolg zal zijn dat op den duur de «consumenten in Nederland de dupes worden van de «belemmering, die de invoer uit den vreemde onder- «vindt. Want zij zouden het zijn, die door de octrooien «welke sommige industrieelen hier nemen op buiten- «landsche uitvindingen, zich van de buitenlandsche markt «zien afgesloten.»

Zoeken wij de reden, om welke de octrooihouder in Nederland het recht zou moeten bezitten niet alleen om den namaker te doen straffen maar ook om te verhinderen dat voorwerpen, welke met zijn uitsluitend recht in strijd zijn, in den handel worden gebracht en dat zij worden gebruikt, dan blijkt dat zulks alleen geschiedt omdat anders de octrooihouders geene macht genoeg zouden bezitten. «Door het gebruik van nage- «maakte voorwerpen niet als inbreuk op het recht des

«octrooihouders te behandelen», — zoo lezen wij op bl. 6 der Memorie van Toelichting — «werkt men namaak in het buitenland ten behoeve van het gebruik in het binnenland, in de hand. Juist om een dergelijk misbruik tegen te gaan, werd het in het verkeer brengen van het voorwerp der uitvinding binnen het bereik van het octrooi getrokken.» Dit was in Duitschland het geval. En men wil het nu ook in Nederland doen. Zijn de toestanden echter in beide landen gelijk? Bestaat er in Nederland niet veel meer behoefte om allerlei producten van industrie uit het buitenland in te voeren?

Het is mij op een vergadering van industrieelen en handelaars, te Utrecht in 1889 gehouden, gebleken dat er in de handelskringen bij velen een levendige antipathie tegen octrooien bestaat. Vermoedelijk heeft deze hierin haar oorsprong almeê, dat men voor een te grooten omvang van het recht van octrooi vreest. Vermoedelijk zal het voor de voorstanders van octrooien alhier, willen zij niet in ernstige botsing komen met zeer invloedrijke en legitieme belangen, noodig zijn den omvang van het recht te beperken tot de bevoegdheid om den namaker, en hem alleen, te doen straffen. Het delict zal een klachtdelict moeten zijn; en met de strafactie zal natuurlijk een vordering tot schadevergoeding wegens onrechtmatige daad verbonden kunnen zijn. Wie dan den invoer uit den vreemde vreest, neme aldaar een octrooi. Evenals omgekeerd de vreemde uitvinders, om Nederlandsche namaak te keeren, — hetzij de namaak naar hun land wordt gevoerd, of naar andere landen, of op de Nederlandsche markt blijve, — hier een octrooi kunnen nemen.

Een ander gewichtig punt betreft de zorg, dat de uitvindingen, voor welke octrooi wordt verleend, metterdaad nieuw zijn. Art. 1 spreekt enkel voor nieuwe uitvindingen, en art. 2 bepaalt dat de uitvinding niet

als nieuw wordt beschouwd, indien zij op den datum der aanvraag om octrooi voldoende openbaar geworden is om door een deskundige te worden uitgevoerd. Op deze bepaling zal slechts één uitzondering gelden, nl. wanneer de openbaarmaking is geschied tengevolge van eene aanvraag van denzelfden persoon in het buitenland ten hoogste zes maanden vóór dien datum.

Zoeken wij nu hoe deze beginselen in de uitvoering tot hun recht zullen geraken. Men zal voor iedere uitvinding een octrooi kunnen vragen. De openbaarmaking echter, — noodzakelijk voorafgaande aan elke verleening van een octrooi, — zal kunnen worden geweigerd tenzij de verzoeker onverbiddelijk op zijn stuk staat. De ambtenaren namelijk van het Bureau voor den industrieelen eigendom zullen, indien zij vermeenen dat de uitvinding niet nieuw is of indien de uitvinding het onderwerp is van een ouder verzoek, den aanvrager hierop attent maken, en de aanvrager moet dan, zoo hij niettemin wenscht dat de zaak zal doorgaan, zijn verzoek herhalen. Maar nu zal hij te maken krijgen met de Rechtbank. Want nu zal een ieder (en ook het Bureau voor den industrieelen eigendom) aan de Rechtbank een verzoek kunnen richten om de verleening te verbieden.

Indien het octrooi ondanks dit stel van preventieve maatregelen toch op iets ouds gegeven is, dan zal het (volgens art. 23) toch nog gedurende 5 jaren door ieder wegens gemis aan nieuwhed kunnen worden aangevallen.

Het blijkt alzoo, dat de steller der Nota van een ambtshalve verplicht voorloopig onderzoek naar de nieuwhed, gelijk het in Duitschland bestaat, heeft afgezien. Dit is trouwens tijdroovend en voor kleine landen kostbaar. Bij de nieuwe wet op dit onderwerp in Duitschland heeft men het onderzoek naar de nieuwhed, hetwelk vroeger zich tot in den nacht der tijden soms moest uitstrekken, beperkt tot de laatste honderd jaren. Nu zal echter, naar het stelsel der Nota, in Nederland

in de praktijk het preventieve optreden van het Bureau wel veelal, behalve bij de meest handtastelijke pogingen om op iets ouds een octrooi te krijgen, achterwege blijven en zullen de particuliere belanghebbenden voor hun belangen zelf hebben te waken.

Deze regeling komt mij voor Nederland zeer gelukkig gekozen voor. Ik geloof niet, dat velen zich aan het nemen van een octrooi op eene alhier oude uitvinding zouden wagen, nu zij gedurende vijf jaren de kans hebben om het nietig te zien verklaard. De belanghebbenden zouden den geoctrooieerde wel spoedig achter de hielen zijn. Maar wat veeleer kan plaats hebben is dat een octrooi genomen wordt op eene in het buitenland gedane, en hier nog onbekende uitvinding. Het schijnt mij althans, dat later het bewijs der prioriteit lang niet gemakkelijk te leveren zou zijn tenzij de buitenlandsche patentregisters in staat waren op afdoende wijs het noodige licht te schenken.

Een van de moeielijkste punten van een goede octrooi-wetgeving is de Licentieplicht. Het ontwerp schrijft dezen voor in art. 5 met deze woorden: «De houder van een octrooi is verplicht aan derden de toepassing der uitvinding toe te staan, tegen evenredige vergoeding en voldoende zekerheid.

«Een gewaarmerkt afschrift van de desbetreffende overeenkomst wordt aan het Bureau voor den industrieelen eigendom verstrekt, ten einde door genoemd Bureau in het register in art. 21 bedoeld, te worden ingeschreven.

«Elke overeenkomst tot het verleenen van een licentie wordt geacht te zijn gesloten onder de ontbindende voorwaarde, dat voor het aangaan daarvan geen andere licentiën zijn toegestaan dan die in dit register zijn ingeschreven. Ingeval de houder van een octrooi weigert eenene licentie te verleenen of partijen het omtrent de

«vergoeding niet eens kunnen worden, zal van den
«rechter eene dwanglicentie kunnen vereischt worden
«tegen betaling van eene som te bepalen bij het vonnis,
«dat in elk opzicht treedt in de plaats der overeen-
«komst.»

Deze regeling komt mij over 't geheel als de eenig mogelijke voor om aan die eigenaardige rechtsinstelling, welke men den licentieplicht noemt, de groote theoretische bezwaren te ontnemen, welke haar anders zouden aankleven. De uitvindingen worden hier eenigermate als grondeigendommen behandeld: een register, voor ieder kosteloos ter inzage, constateert het op haar genomen octrooirecht en de licentiën worden daarop, — naar analogie van zakelijke rechten, — ingeschreven. De regeling van de licentie bij rechterlijk vonnis zal zeker dikwijls de moeilijke feitelijke vraag doen ontstaan, op welk bedrag de schadevergoeding moet worden bepaald. Doch het schijnt dat deze vraag in de landen, waar de licentieplicht reeds bestaat, niet die moeilijkheden oplevert welke men allicht er van zou verwachten. De partijen schijnen, onder de vrees van rechterlijke tusschenkomst, zeer dikwijls het met elkander in der minne eens te worden over de voorwaarden, op welke de licentie zal worden verleend.

Op een paar vragen, welke bij deze licentiën oprijzen, zocht ik in het wetsontwerp te vergeefs een antwoord. Zullen de verleende licentiën van rechtswege mede vervallen indien de geoctroyeerde zijn recht verliest, hetzij door dat dit nietig wordt verklaard (art. 23) of dat het vervalt wegens niet-toepassing?

In art. 26 vinden wij alleen voor het geval, dat een octrooi door den staat wordt genaast, de uitdrukkelijke bepaling, dat er geen licentiën meer op zullen kunnen worden geeischt: doch zelfs deze bepaling schijnt op de reeds verleende licentiën geen betrekking te hebben.

Zullen voorts de licentiën, nadat zij zijn verleend,

niet als nieuwe octrooien moeten behandeld worden, zoodat b.v. aan ieder licentiehouder het zelfstandig recht toekomt om, zonder medewerking van den oorspronkelijken octrooihouder (auctor juris), namaak te doen straffen en tot schadevergoeding te kunnen ageeren? Zou het dan ook niet nuttig zijn om de licentiën aan dezelfde belasting te onderwerpen als het octrooi, namelijk aan een jaarlijks met f 10 opklimmende bijdrage te beginnen met f 10 in het eerste jaar? Mij dunkt, dat hiervoor veel zou te zeggen zijn. Indien wegens wanbetaling van de voor het hoofdoctrooi verschuldigde bijdrage dit wordt vervallen verklaard (art. 6 spreekt van het verlies van het octrooi wegens wanbetaling) dan zullen de verleende licentiën toch wel als nieuwe octrooien moeten blijven voortbestaan, willen zij niet alle waarde verliezen. Eenige bepaalde voorziening omtrent deze punten zou, meen ik, nuttig zijn.

Alvorens te eindigen wensch ik nog de aandacht mijner lezers te vestigen op de beantwoording, welke in de Nota gegeven is aan de vraag, wie de persoon is aan wien het octrooi moet worden gegeven. Men zou zeggen, — en gemakshalve heb ik dien term tot dusver steeds gebezigd, — dat het octrooi aan niemand anders mag worden verleend dan aan den uitvinder. In eene wet op de octrooien echter zou deze uitdrukking tot moeielijkheden kunnen leiden, omdat het lang niet altijd gemakkelijk te beslissen is, wie de uitvinding eigenlijk heeft gedaan. In de Economist van 1890 (bl. 419) wees ik bij mijn kritiek op de Proeve van Voorstanders der Octrooien, op de moeielijkheden die uit het stelsel dier Proeve, om nl. aan den uitvinder het octrooi te verleen, ontstaan.

Vele personen werken gewoonlijk tot eene voor exploitatie vatbare uitvinding samen. Hoevele uitvindingen worden niet gedaan op fabrieken door employé's, doch

op initiatief, naar vingerwijzingen en onmiddellijke verbeteringen van chefs of mede-beambten. Ook behooren naamlooze vennootschappen, in wier werkplaatsen uitvindingen worden gedaan, octrooi te kunnen verwerven. Spreekt men in de wet enkel van «den uitvinder» dan zouden aan rechtspersonen octrooien moeten worden geweigerd.

Het wetsontwerp dat voor ons ligt, heeft deze vraag, in denzelfden geest als de Deutsche Patentwet, opgelost door te bepalen in art. 9: «Het recht tot verkrijging «van een octrooi voor eene uitvinding, waarvoor volgens «deze wet octrooi kan worden verleend, komt toe aan ««den»gene, die het eerst daartoe het verzoek heeft gericht «aan het Bureau voor den industrieelen eigendom.»

En hierop laat het artikel twee uitbreidingen volgen van gewichtigen aard, op welke ik ten slotte de aandacht vestig. De eerste is deze:

«Hij, die binnen de termijnen, bepaald bij art. 4 der internationale overeenkomst tot bescherming van den industrieelen eigendom, goedgekeurd bij de wet van 23 April 1884 (Staatsblad no. 53) verzoek doet tot verkrijging van een octrooi, hetwelk hij in een der tot die overeenkomst toegetreden Staten regelmatig heeft gedeponeerd, wordt geacht dit verzoek reeds bij den aanvang van den toepasselijken termijn te hebben gedaan.» In dat art. 4 der internationale overeenkomst, (tot welke ook Nederland is toegetreden, doch welk artikel voor Nederland geen effect kon hebben wegens de afwezigheid eener octrooiwetgeving hier te lande) is bepaald: «Celui «qui aura régulièrement fait le dépôt d'une demande de «brevet d'invention d'un dessin ou modèle industriel, «d'une marque de fabrique ou de commerce, dans l'un «des Etats contractants, jouira pour effectuer le dépôt «dans les autres Etats, et sous réserve des droits des «tiers, d'un droit de priorité pendant les délais déterminés ci-après.

«En conséquence le dépôt ultérieurement opéré dans
«l'un des autres Etats de l'Union avant l'expiration de
«ces délais ne pourra être invalidé par des faits accom-
«plis dans l'intervalle, soit, notamment, par un autre
«dépôt, par la publication de l'invention ou son exploi-
«tation par un tiers, par la mise en vente d'exemplaires
«du dessin ou du modèle, par l'emploi de la marque.

«Les délais de priorité mentionnés ci-dessus seront de
«six mois pour les brevets d'invention et de trois mois
«pour les dessins ou modèles industriels ainsi que pour
«les marques de fabrique ou de commerce. Ils seront
«augmentés d'un mois pour les pays d'outre-mer.»

Gedurende zes maanden alzoo zal ieder die hier door
eene aanvraag om octrooi zijne uitvinding publiek maakt,
het recht hebben in de andere Staten octrooi te vragen
en daartoe een prioriteitsrecht genieten boven iedere
andere aanvraag. Deze rechten van voorrang zijn weder-
zijdsch. De uitvinders, die octrooi aanvragen, zijn alzoo
langs dezen weg er tegen verzekerd, dat geen vrijbuiters
door snel hetzelfde aan te vragen in andere landen,
hun die buitenlandsche markten afsluiten. Laten de uit-
vinders den termijn van zes maanden verloopen, dan
zullen zij tegen de octrooien dier vrijbuiters later geen
ander middel hebben dan eene vordering tot nietigver-
klaring wegens gemis van nieuwhed.

De tweede bepaling, welke in art. 9 strekt om een
bezwaar van octrooien te voorkomen, luidt aldus; «Hij
«die tot verkrijging van een octrooi voor de uitvinding
«van eene zaak, welke tentoongesteld is, op een binnen
«het gebied van een der in het vorige lid bedoelde Staten
«van hunnentwege gehouden of erkende tentoonstelling,
«binnen zes maanden sedert den dag der opening daar-
«van, verzoek doet, wordt onverminderd het bepaalde
«in het vorig lid, geacht dit verzoek reeds op dien dag
«te hebben gedaan.»

De bedoeling van dit gedeelte des artikels is kennelijk

dezelfde als die van het andere gedeelte, en zeker even rationeel.

Het geheel overziende, komt mij deze Regeeringsproeve eener Octrooiwet best geslaagd voor. Door gebruik te maken van de ondervinding, welke op dit hoogst moeielijk legislatieve terrein in het buitenland is verkregen, schijnen de stellers van deze proeve er in geslaagd te zijn om zooal niet in alle opzichten (voor verschil van meening immers is hier altijd ruim plaats) dan toch in zeer vele opzichten de stelling te wederleggen, met welke in 1869 in Nederland de octrooien werden afgeschaft: eene goede octrooiwet is onmogelijk. Met goeden wil om de uitvinders te helpen, met nadenken en vooral door onpartijdig rekening te houden met de bezwaren kan men op dit gebied een heel eind komen tot een goede oplossing.

Utrecht, October 1893.

J. D'AULNIS DE BOUROUILL.
